

	Центральноукраїнський державний університет імені Володимира Винниченка	Силабус навчальної дисципліни			
		Назва дисципліни <u>Історія держави і права України</u>			
		Статус дисципліни <i>дисципліни професійної підготовки, нормативні дисципліни</i>			
Галузь знань	D Бізнес, адміністрування та право				
Спеціальність	D8 Право				
Освітня програма	Освітньо-професійна програма 081 Право				
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)				
Форма навчання	Денна, заочна				
Курс	перший				
Семестр	перший				
Обсяг дисципліни	Кредити	5	Години	150	
	Лекційні			30/14	
	Практичні/семінарські			32/8	
	Лабораторні			-	
	▣ Самостійна робота			88/128	
Семестровий контроль	<i>іспит</i>				
Викладач	<i>Полярush С.І., канд. іст. наук, доцент</i>				
Контактна інформація	<i>polyarush23@gmail.com</i>				
Кафедра	<i>Загальноправових дисциплін та державного управління</i>				
Факультет	<i>Права, бізнесу та адміністрування</i>				
Предмет навчання (Що буде вивчатися)	<i>У хронологічній послідовності студент вивчає процес формування соціальної структури українського суспільства, становлення та розвитку державних та правових інституцій на українських землях з моменту зародження державності до нашого часу.</i>				
Мета	<i>Метою курсу є формування у студентів, майбутніх фахівців-юристів, цілісного уявлення про утворення та функціонування інститутів держави і права на українських землях з урахуванням конкретного історичного періоду.</i>				
Компетентності	<i>У результаті вивчення навчальної дисципліни у студента мають бути сформовані такі компетентності:</i> <i>- здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі у галузі правничої діяльності (ІК);</i> <i>- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу (ЗК1);</i> <i>- здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово (ЗК4);</i> <i>- здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку,</i>				

	верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні (ЗК11); - здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя (ЗК13); - цінування та повага різноманітності і мультикультурності (ЗК14); - здатність аналізувати ретроспективи розвитку правових явищ та процесів у контексті їх впливу на сучасну правову систему (ФК2); - здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення (ФК16).
Програмні результати	У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти зможуть: - проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел (ПРН3); - давати короткий правовий висновок щодо окремих фактичних обставин (даних) з достатньою обґрунтованістю (ПРН5); - оцінювати недоліки і переваги певних правових аргументів, аналізуючи відому проблему (ПРН6); - вільно спілкуватися державною та іноземною мовами як усно, так і письмово, із застосуванням правничої термінології (ПРН10); - знати та розуміти особливості реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права (ПРН13); - застосовувати в професійній діяльності основні сучасні правові доктрини, цінності та принципи функціонування національної правової системи (ПРН18); - пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів (ПРН19); - виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки (ПРН20).
Зміст дисципліни	Змістовий модуль 1. Становлення та розвиток української державності до кінця XVIII ст.

Тема 1. Перші державні утворення на території України (VI ст. до н.е. – VI ст.).

Тема 2. Становлення і розвиток Давньоруської держави і права (VII – сер. XIV ст.).

Тема 3. Литовсько-Руська держава. Українські землі під владою Речі Посполитої (середина XIV – перша половина XVII ст.).

Тема 4. Українське козацтво. Запорізька Січ як осередок української державності (кінець XV– перша половина XVII ст.).

Тема 5. Визвольна війна українського народу середини XVII ст. Формування української козацької держави.

Тема 6. Українська козацька держава - Гетьманщина в другій половині XVII ст. – XVIII ст.

Змістовий модуль 2. Україна під імперською владою. Відродження української державності. Україна у складі СРСР. Незалежна Україна.

Тема 7. Суспільно-політичний лад і право на українських землях в пер. пол. XIX ст.

Тема 8. Суспільно-політичний лад і право на українських землях в друг. пол. XIX ст.

Тема 9. Суспільно-політичний лад і право в Україні на початку XX ст. та в роки Першої світової війни.

Тема 10. Відродження української національної державності (1917 – 1920 рр.).

Тема 11. Формування радянської державності в Україні (1917 – 1920 рр.).

Тема 12. Соціалістична державність і право в Україні в умовах нової економічної політики (1921-1929 рр.).

Тема 13. Держава і право в Україні в період тоталітарно-репресивного режиму (30-ті рр. XX ст.).

Тема 14. Держава і право в Україні в роки другої світової війни (1939 – 1945 рр.).

Тема 15. Держава і право в Україні в перші повоєнні роки (1945-1953 рр.).

Тема 16. Держава і право в Україні в період деєсталінізації (сер.50-пер.пол. 60-х рр.).

Тема 17. Держава і право України в другій половині 60-х – середині 80-х рр.

Тема 18. Держава і право України в період „перебудови” (сер.80-поч.90-х рр.).

Тема 19. Розбудова Української незалежної держави.

Критерії оцінювання роботи студентів

Підсумкова кількість балів з дисципліни (максимум 100 балів) визначається як сума балів поточного та підсумкового контролю (екзамену). Максимальна

	кількість балів, яку студент може отримати на семінарі – 3 бали. Контрольна робота оцінюється у 3 бали, самостійна робота – 9 балів. Якщо студент не з'являвся на заняття з поважних причин, підтверджених документально, отже, не мав поточних оцінок, він має право повторно пройти поточний контроль під час проведення викладачем консультацій. Під час останніх, студент може підтвердити свої знання тем семінарських занять, а також ліквідувати заборгованості з інших видів навчальної роботи. Для самостійної роботи встановлений кінцевий термін її подання, як правило, останні два тижні навчального семестру. В разі отримання здобувачем диплома, сертифіката, свідоцтва як результату неформального та /або інформального навчання, можливо отримати до 15 балів.
Політика курсу	Більшу частину балів (48) студент набирає під час відповідей на семінарських заняттях, тому відвідування занять, як і відпрацювання пропущених занять на консультаціях, є обов'язковим. Кількість балів може бути зменшена за недотримання строків представлення самостійної роботи. Вимоги до презентацій як виду самостійної роботи: обсяг 15-20 слайдів, прізвище і група студента, рік створення, назва дисципліни, план висвітлення питання, посилання на історичні джерела і літературу останніх п'яти років, що зазначаються на передостанньому слайді, обов'язковий візуальний компонент слайда. Ментальні карти створюються за принципом одне питання – одна карта (слайд або зображення на аркуші А-4). Оцінюються лише роботи, особисто виконані студентом. Плагіат не оцінюється. На контрольних роботах списування суворо забороняється. Користування смартфоном під час контрольної роботи не допускається.
Інформаційне забезпечення	1. Підручники в електронному вигляді: - http://kul.kiev.ua/doc/IDPU_Ivanov.pdf - http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/3676 - https://pravo-izdat.com.ua/image/data/Files/753/3_Istorija%20derzavi%20i%20prava_vnutri.pdf - https://elar.naiu.kiev.ua/items/0371f2be-72a6-4c5d-86b1-45f3866c3ae0 - https://er.dduvs.edu.ua/bitstream/123456789/13243/1/макет 2. Сайти наукових бібліотек:

	- Наукова бібліотека ім. М. Максимовича Київського національного університету ім. Тараса Шевченка. URL: www.library.univ.kiev.ua - Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського. URL: http://www.nbuv.gov.ua - Наукова бібліотека Національного університету "Києво-Могилянська академія". URL: http://www.ukma.kiev.ua/ukmalib 3. Сайти наукових центрів та інших організацій та установ: -Сайт "Бібліотека юриста". URL: http://www.lawbook.by.ru/ - Українська правнича фундація. URL: http://irbis-nbuv.gov.ua/ulib/item/REF0010079 - Центр європейського і порівняльного права. URL: http://www.eclle.gov.ua/ - Центр розвитку українського законодавства. URL: http://www.ulde.kiev.ua/news.php
Матеріально-технічне забезпечення	1. Про засудження комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів в Україні та заборону пропаганди їхньої символіки: Закон України від 9 квітня 2015 р. № 317-VIII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/317-19#Text 2. Про засудження та заборону пропаганди російської імперської політики в Україні і деколонізацію топонімів: Закон України від 21 березня 2023 р. № 3005-IX. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3005-20#Text 3. Бандурка О. М. Історія держави та права України: підручник для курсантів та студентів вищих навч. закл. / О. М. Бандурка, М. Ю. Бурдін, О.М. Головка та ін. Харків: Майдан, 2018. 616 с. 4. Гавриленко О. А. Історія держави і права України: хрестоматія-практикум: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів України напряму підготовки 6.030202 – «Міжнародне право» / О. А. Гавриленко, І. А. Логвиненко, Л. В. Новікова. Х.: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2015. 348 с. 5. Єрмолаєв В. М. Історія держави і права України : підручник / В. М. Єрмолаєв. 2-ге вид., допов. та розшир. Харків : Право, 2025. 496 с. 6. Забзалюк Д. Є. Історія держави та права України: навч. посібник (у схемах і таблицях) / Д. Є. Забзалюк. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2017. 120 с. 7. Історія держави та права України (схеми та таблиці): навчальний посібник / О. В. Шкуратенко, Д. І. Курас та ін. Київ: «Видавництво Людмила», 2020.

170 с.

8. Козаченко А. І. Історія розвитку конституціоналізму в Україні. Полтава: "Астрія", 2020. 217 с.

9. Лісовський П.М. Лісовська Ю.П. Воєнна історія держави і права України : навчальний посібник. К. : Видавничий дім «Кондор», 2024. 388 с.

10. Трофанчук Г.І. Історія держави та права України: навчальний посібник. К.: Юрінком Інтер. 2021. 368 с.

11. Шевченко А. Є. Історія держави і права України : навчально-методичний посібник / А. Є. Шевченко, С. В. Кудін. Ірпінь : Університет ДФС України, 2019. 236 с.

12. Ядловська О. С. Практикум з історії держави та права України : навч. посіб. / О. С. Ядловська, І. О. Грицай. Дніпро : Видавець Біла К. О., 2019. 588 с.